

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾
z dnia..... 2012 r.**

w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego

Na podstawie art. 107 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego, zwanego dalej „wywiadem”;
- 2) wzór kwestionariusza wywiadu;
- 3) wzór oświadczenia o stanie majątkowym;
- 4) wzór legitymacji pracownika socjalnego.

§ 2.1. Wywiad przeprowadza się w terminie 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o konieczności jego przeprowadzenia.

2. W sprawach niecierpiących zwłoki, wymagających pilnej interwencji pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej lub powiatowego centrum pomocy rodzinie, wywiad przeprowadza się niezwłocznie – nie później niż w terminie 2 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie przyznania świadczenia z pomocy społecznej, zwanego dalej „świadczeniem”.

3. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny albo w miejscu ich pobytu, w dniach roboczych, w godzinach pracy ośrodka pomocy społecznej lub powiatowego centrum pomocy rodzinie albo w innym terminie uzgodnionym z osobą lub rodziną, za zgodą kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

4. Pracownik socjalny przeprowadzając wywiad bierze pod uwagę indywidualne cechy, sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby samotnie gospodarującej lub osób w rodzinie, mogące mieć wpływ na rodzaj i zakres przyznawanej im pomocy.

5. Na podstawie przeprowadzonego wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy i oceny sytuacji danej osoby lub rodziny i formułuje wnioski z niej wynikające, stanowiące podstawę planowania pomocy.

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 248, poz. 1485).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706 i Nr 221, poz. 1738, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 229, Nr 81, poz. 527, Nr 125, poz. 842 i Nr 217, poz. 1427 oraz z 2011 r. Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622 i Nr 149, poz. 887.

6. Wzór kwestionariusza wywiadu został określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. Pracownik socjalny informuje osobę lub rodzinę o obowiązkach określonych w art. 109 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwanej dalej „ustawą”.

§ 4. W przypadku gdy o przyznanie świadczenia ubiega się osoba, do której mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375), i nie można, ze względu na stan jej zdrowia, uzyskać podczas wywiadu wymaganych informacji lub dokumentów, o których mowa w art. 107 ust. 5b ustawy, pracownik socjalny odnotowuje ten fakt w kwestionariuszu wywiadu.

§ 5. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o przyznanie świadczenia przebywa w podmiocie leczniczym, w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654, Nr 149, poz. 887, Nr 174, poz. 1039 i Nr 185, poz. 1092), kierownik ośrodka pomocy społecznej, zwany dalej „kierownikiem ośrodka”, zwraca się do kierownika podmiotu leczniczego, o przeprowadzenie wywiadu przez pracownika socjalnego zatrudnionego w tym podmiocie albo o umożliwienie przeprowadzenia wywiadu przez pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej.

§ 6. W przypadku gdy osoba, o której mowa w art. 103 ustawy, ma miejsce zamieszkania w innej gminie niż osoba ubiegająca się o przyznanie świadczenia, kierownik ośrodka, może zwrócić się o przeprowadzenie wywiadu do kierownika ośrodka właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby, o której mowa w art. 103 ustawy.

§ 7. W przypadku gdy osoba, u której ma być przeprowadzona część IV wywiadu (aktualizacja wywiadu) przebywa w domu pomocy społecznej, wywiad może przeprowadzić pracownik socjalny tego domu.

§ 8. W przypadku ustalania sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób lub rodzin, poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego, pracownik socjalny przeprowadzający wywiad wypełnia część VII kwestionariusza wywiadu.

§ 9. W przypadku osób i rodzin, o których mowa w § 8, których dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej uległy zniszczeniu, pracownik socjalny przeprowadzający wywiad ustala niezbędne informacje na podstawie oświadczenia tych osób.

§ 10. 1. W aktach sprawy, zamiast oryginałów, można pozostawić kopie dokumentów, o których mowa w art. 107 ust. 5b ustawy, poświadczonych za zgodność z oryginałem przez pracownika socjalnego przeprowadzającego wywiad.

2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, mogą być składane również w wersji elektronicznej.

§ 11.1. Pracownik socjalny przeprowadzający wywiad okazuje legitymację pracownika socjalnego.

2. Wzór legitymacji pracownika socjalnego został określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 12. Wzór oświadczenia o stanie majątkowym został określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

§ 13. Druki kwestionariusza wywiadu sporządzone według wzoru określonego na podstawie dotychczasowych przepisów mogą być stosowane do czasu wyczerpania nakładu, nie dłużej jednak niż do dnia 30 czerwca 2013 r.

§ 14. Legitymacja pracownika socjalnego wydana przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, zachowuje ważność do dnia upływu jej ważności.

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia³⁾.

MINISTER

PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2011 r. sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 27, poz. 138), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, na podstawie art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 25 marca 2011 r. o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. Nr 106, poz. 622, Nr 131, poz. 764, Nr 133, poz. 767 i Nr 187, poz. 1110).

ANNA PRZEMYSŁAŃSKA, KURATOR

Departament Pomocy

Społecznej

Anna Przemysłańska
www.inforlex.pl
Anna Przemysłańska

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 25 marca 2011 r. o ograniczeniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. Nr 106, poz. 622, z późn. zm.) dokonała zmiany dyspozycji ustawowej dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego zawartej w art. 107 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.) w zakresie wydania rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Projekt rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego reguluje:

- 1) sposób przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego,
- 2) wzór kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego,
- 3) wzór legitymacji pracownika socjalnego,
- 4) wzór oświadczenia o stanie majątkowym.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera wykazu dokumentów niezbędnych do ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osoby lub rodziny ubiegającej się lub korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej. Na mocy art. 59 pkt 4 lit. b ustawy o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców dotychczasowa materia rozporządzenia określająca dokumenty, na podstawie których ustala się sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny została przeniesiona do ustawy. Wykaz tych dokumentów został określony w art. 107 ust. 5b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Projekt rozporządzenia w większości przepisów powtarza dotychczasowe rozwiązania zawarte w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2011r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 27, poz. 138).

W § 5 projektu określono zasady przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego u osób przebywających w przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego, oraz dostosowano nazewnictwo do aktualnych przepisów w tym zakresie.

W § 6 projektu uregulowano tryb postępowania kierownika ośrodka pomocy społecznej umożliwiający przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego u osób, o których mowa w art. 103 ustawy o pomocy społecznej.

W § 7 projektu umożliwiono przeprowadzenie części IV kwestionariusza wywiadu (aktualizacja wywiadu) z mieszkańcem domu pomocy społecznej przez pracownika socjalnego tego domu. Brak takiej możliwości był niejednokrotnie zgłaszany przez pracowników socjalnych i dyrektorów jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Wzór kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego został określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia. Nowy kwestionariusz druku rodzinnego wywiadu środowiskowego uległ zasadniczym zmianom w stosunku do obecnie funkcjonującego kwestionariusza, w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887, z późn. zm.). Obecnie zrezygnowano z części V, VI i VII kwestionariusza dotyczącej wydania opinii w celu ustanowienia rodziny zastępczej w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawie ustanowienia rodziny zastępczej, przyznania pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka i

dokonywania oceny sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, ponieważ ta materia nie mieści się w celach, dla których przeprowadzany jest wywiad środowiskowy. Według zmienionego ww. ustawą art. 107 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się w celu ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin, w tym osób, o których mowa w art. 103, przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki.

Załącznik nr 2 do rozporządzenia określa wzór legitymacji pracownika socjalnego oraz określa uprawnienia pracownika socjalnego wynikające z art. 105 i 121 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W związku z przewidzianą w rozporządzeniu możliwością wykorzystania dotychczasowego wzoru kwestionariusza wywiadu do czasu wyczerpania nakładu, nie dłużej jednak niż do dnia 30 czerwca 2013 r. oraz legitymacji pracownika socjalnego do dnia upływu jej ważności, nowe rozporządzenie nie spowoduje dodatkowych, w stosunku do obecnie obowiązującego rozporządzenia, skutków finansowych dla budżetu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego.

Oświadczenie o stanie majątkowym, stanowiące załącznik nr 3 do rozporządzenia, pozwala na ustalanie sytuacji materialnej osób i rodzin ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej oraz pozwala ustalić pracownikowi socjalnemu, czy osoba lub rodzina nie posiada środków materialnych i niematerialnych umożliwiających samodzielne pokonanie trudnej sytuacji, w której się znalazła. Ponieważ osoba ubiegająca się po raz kolejny o świadczenie z pomocy społecznej musi przedłożyć aktualne oświadczenie o swoim stanie majątkowym nie istnieje potrzeba zachowania w mocy przepisem przejściowym dotychczasowego wzoru oświadczenia.

Projekt rozporządzenia nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacyjnej w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 z późn. zm.) projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Do projektu rozporządzenia zostały zgłoszone uwagi przez Rządowe Centrum Legislacji, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Ministra Sprawiedliwości, Ministra Zdrowia, Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Spraw Wewnętrznych. W wyniku prowadzonych uzgodnień część uwag została wycofana po przedstawieniu wyjaśnień Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Pozostałe uwagi zostały uwzględnione w projekcie rozporządzenia. Ostateczny tekst projektu rozporządzenia został uzgodniony z poszczególnymi ministrami.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Regulacja oddziałuje na jednostki samorządu terytorialnego, w tym na jednostki organizacyjne pomocy społecznej, pracowników socjalnych, klientów oraz potencjalnych klientów pomocy społecznej i ich rodziny.

2. Konsultacji społeczne

Projekt regulacji został przedstawiony następującym podmiotom:

Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność”, Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych, Federacji Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia, Związkowi Rzemiosła Polskiego, Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Business Center Club – Związkowi Pracodawców, Radzie Pomocy Społecznej przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej.

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych oraz Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” pozytywnie zaopiniowały niniejszy projekt, natomiast pozostali partnerzy nie przesłali swoich opinii.

W dniu 12.04.2012 r. Zespół ds. Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego pozytywnie zaopiniował projekt rozporządzenia uznając projekt za uzgodniony.

W dniu 25.04.2012 r. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego uznała projekt rozporządzenia za uzgodniony.

Stosownie do art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz.1414, z późn. zm.) nie zostały zgłoszone, przez uprawnione podmioty, uwagi do niniejszego projektu rozporządzenia.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

W związku z faktem, iż dotychczasowy kwestionariusz rodzinnego wywiadu środowiskowego może być wykorzystywany do czasu wyczerpania nakładu, nie dłużej jednak niż do dnia 30 czerwca 2013 r., a legitymacje pracownika socjalnego do dnia upływu ich ważności, nie przewiduje się, w stosunku do obecnie obowiązującego rozporządzenia, dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Regulacja nie wpływa na rynek pracy.

5. Wpływ aktu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Nie przewiduje się wpływu aktu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz na sytuację i rozwój regionalny.

6. Wpływ regulacji na rozwój regionalny

Nie przewiduje się wpływu aktu na rozwój regionalny.